

I. Jogszabály a kihirdetését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé.

II. Az uralkodó tagnak az ellenőrzött társaság tartozásaiért való felelőssége csak akkor áll fenn, ha tagi minősége a felszámolás kezdő időpontjában is megállapítható.

Alkalmazott jogszabályok: A jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény 12. §. (2) bekezdése, Gt. 292. §. (1) és 296. §. (1) és (3) bekezdése, Cstv. 63/A §.

Győri Ítéltábla

Gf.IV.20.473/2010/4.szám

A megyei bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I-II.r. alpereseknek egyetemlegesen 275.000,-Ft, míg a III.r. alperesnek 30.000,-Ft perköltséget.

Határozata indokolásában megállapította, hogy a T.-T.-L. Kft. (továbbiakban adós) 791.367,-Ft (és kamatai) számlatartozást nem egyenlített ki a felperes felé. Az adóssal szemben kibocsátott fizetési meghagyás 2006. december 2-án jogerőre emelkedett. A végrehajtási eljárás során azonban csak 96.779,-Ft térült meg.

Az adósnak az I.r. alperes 2000. május 2-től 2005. december 12-ig, a II.r. alperes 1995. szeptember 22-től 2000. május 2-ig ügyvezetői, 2005. december 12-től 2006. április 10-ig vezető tisztségviselői voltak, míg a III.r. alperes 2006. április 10-től 2007. november 22-ig volt vezető tisztségviselő. Az I. és II.r. alperesek – két további tulajdonostársukkal együtt – 2006. április 10-én a III.r. alperes és P. N. T. részére értékesítették a Kft-ben lévő üzletrészeiket. Az értékesítéskor az I.r. alperes 1.530.000,-Ft, a II.r. alperes 560.000,-Ft üzletrésszel, a perben nem álló két tulajdonostárs pedig egyenként 450.000,-Ft értékű üzletrésszel rendelkezett.

A cég neve 2006. május 4-étől S. és F. Kft-re változott.

A Veszprém Megyei Bíróság 2007. október 2-án kelt és október 26-án jogerőre emelkedett végzésével elrendelte az adós felszámolását. 2009. március 24-én jogerőre emelkedett végzésével a felszámolási eljárást befejezettnek nyilvánította és megállapította, hogy a felperes által bejelentett hitelezői igény fedezet hiányában nem egyenlíthető ki.

A megyei bíróság ítélete jogi indokolásában mindenekelőtt kiemelte, hogy a Cstv. 33/A §-át a 2006. évi VI. törvény iktatta be a Cstv-be. A 2006. évi VI. törvény a 20. §. (1) bekezdése szerint 2006. július 1-jén lépett hatályba azzal, hogy a rendelkezéseit a hatályba lépését követően indult eljárásokban kell alkalmazni. A jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény 12. §. (2) bekezdése szerint jogszabály a kihirdetését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé. A fentiek alapján a bíróság megállapította, hogy a Cstv. 33/A §-át azon ügyvezetői magatartásokra lehet csak alkalmazni, amelyeket 2006. július 1-jét követően tanúsítottak. Mivel az I. és II.r. alpereseknek a vezetői tisztségük 2006.

április 10. napján megszűnt, ezért velük szemben az ezen jogcímen előterjesztett kereseti kérelem megalapozatlan.

A III.r. alperessel szemben a keresetet érdemben ítélte alaptalannak. Utalt arra, hogy az adós 2003-ban adott le utoljára mérleget, így a Cstv. 33/A §. (2) bekezdése alapján a hitelezői érdekek sérelmét vélelmezni kell. Ugyanakkor a felperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a gazdálkodó szervezetnél mikor következett be a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, mekkora volt akkor a gazdálkodó szervezet vagyona és az milyen mértékben csökkent. A rendelkezésre bocsátott iratokból, valamint a lefolytatott szakértői bizonyítás eredményéből azonban nem állapítható meg, hogy a gazdálkodó szervezet mikor került fizetéseképtelen helyzetbe és a felszámolás elrendeléséig milyen mértékű vagyonvesztést szenvedett el.

A Gt. 292. §. (1) és (3) bekezdésére alapított kereset körében a bíróság kifejtette, hogy az I.r. alperes ugyan elismerte, hogy többségi irányítást biztosító befolyást szerzett az adós társaságban és azt a cégbíróságnak nem jelentette be, ugyanakkor az I.r. alperes tagsági jogviszonya a gazdasági társaságban még annak felszámolás alá kerülése előtt megszűnt. Emiatt a többségi irányítást biztosító befolyás bejelentésének elmulasztása miatti felelőssége nem állapítható meg.

A Gt. 296. §. (1) bekezdésére alapított kereseti kérelem elbírálása során szintén értékelte a bíróság, hogy az adós felszámolásának elrendelésére az I.r. alperes tagsági jogviszonyának megszűnését követően több mint 1 év elteltével került sor, továbbá nem volt teljes bizonyossággal megállapítható, hogy a fizetéseképtelenség bekövetkezésére a tagsági jogviszony megszűnését megelőzően vagy azt követően került sor, illetve a fizetéseképtelenné válás összefüggésben van-e az I.r. alperes vállalatirányítási gyakorlatával.

A konzernjogi felelősség megállapítására csak abban az esetben kerülhetne sor, ha a konjunktív feltételek fennállnak: az ellenőrzött társaság tartósan hátrányos üzletpolitikát folytatott, a felszámolás elrendelésre került, a tartósan hátrányos üzletpolitikai és a fizetéseképtelenné válás okozati összefüggésben áll az uralkodó tag vállalatirányítási gyakorlatával, illetve annak oka éppen az uralkodó tag befolyása, továbbá a társaság vagyona a hitelezők kielégítésére nem nyújt fedezetet.

A bíróság megítélése szerint a felperes által megjelölt (a tagi hitel visszafizetésével, a gépjárművek beszerzésével, a társasági részesedések megszüntetésével, továbbá az ingatlanvásárlással kapcsolatos) alperesi magatartások nem vonhatók a tartósan hátrányos üzletpolitika körébe. A 2005. évi mérleg hitelessége is megkérdőjelezhető, így az sem állapítható meg, hogy a társaság 2005-ben az alaptevékenységét veszteségesen végezte, így e körben sem alapos az I.r. alperes tartósan hátrányos üzletpolitikájára való hivatkozás.

A felperes elsődleges fellebbezési kérelme az ítélet megváltoztatására és az alperesek felperesi követeléssel szembeni egyetemleges felelősségének a Cstv. 33/A §. (1) bekezdése alapján való megállapítására irányult.

Másodlagosan annak megállapításával kérte az ítélet megváltoztatását, hogy az I.r. alperes a Gt. 290. §-a alapján az adós tartozásaiért teljes és korlátlan felelősséggel tartozik.

Harmadlagos fellebbezési kérelme az I.r. alperes felelősségnek a Gt. 296. §. (1) bekezdése alapján való megállapítására és az elsőfokú ítélet ennek megfelelő megváltoztatására irányult.

Arra az esetre, ha a másodfokú bíróság az ítélet megváltoztatására nem lát lehetőséget, úgy a tényállás tisztázási kötelezettség elmulasztására figyelemmel az ítélet Pp. 252. §. (2) bekezdése alapján való hatályon kívül helyezését kérte.

Az érdemi kérelmei megalapozatlansága esetére a perköltségviselésre irányuló ítéleti rendelkezések megváltoztatását kérte oly módon, hogy az I. és II.r. alperesek részére fizetendő – az irányadó általános jogszabályi rendelkezések alapján meghatározandó – ügyvédi munkadíjat magába foglaló perköltséget a III.r. alperesnek fizetendő perköltség összegére szállítsa le a bíróság.

A fellebbezés szerint az elsőfokú ítélet mind ténybelileg, mind jogilag megalapozatlan. A bíróság az I. és II.r. alperesek esetében tévesen értékelt a Cstv. 33/A §. (1) bekezdésében foglalt rendelkezések hatályba lépésének időpontját. Ezen rendelkezések 2006. július 1. után indult eljárásokban alkalmazandóak, tehát a vezető tisztségviselő felelősségének megállapítására ezt követően indult perekben lehet és kell is alkalmazni őket. Ebből kifolyólag az I. és II.r. alperesek felelősségét a bíróságnak érdemben kellett volna vizsgálni, felelősségük a III.r. alperes felelősségével együtt megállapítható, hisz a mérlegbenyújtási kötelezettség elmulasztása miatt a Cstv. 33/A §. (2) bekezdése szerint a hitelezői érdekek sérelmét vélelmezni kell.

A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontja, az adós vagyona és annak csökkenése a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján feltárható, a 2006. április 10-i fordulónappal készített éves beszámoló valótlán tartalmú és utólagosan reprodukált irat, ilyen irányú megállapítást az elsőfokú bíróság is tett, mégsem rekesztette ki a bizonyítékok köréből. A szakértő ugyanakkor minden kétséget kizáróan megállapította, hogy 2005-ben és 2006. év elején a társaság fizetéseképtelen helyzetben volt. A bíróság tévedett abban is, hogy csak a 2005. évet vizsgálta ebből a szempontból. A fizetéseképtelenség mindemellett tényszerűen már az I. és a II.r. alperes időszakában bekövetkezett. Utalt arra is a fellebbezés, hogy az alperesek magatartása miatt szerepelnek bizonytalanságok a szakvéleményben, mert egyéb fogyatékoságok mellett a könyvelési dokumentáció is jogszabálysértő és rendkívüli mértékben hiányos volt.

Az üzletrész adásvétel időpontjában az adós nemcsak teljesen fizetéseképtelenné vált, hanem a tulajdonosok a vagyontól is teljesen megfosztották. Az új tulajdonosok már kiürített céget vettek át. A többszörös üzletrész adásvétel éppen a tulajdonosok felelősségének elleplezését, hártását szolgálta.

Az I-II.r. alperesek fellebbezési ellenkérelme az ítélet helybenhagyására irányult. A Cstv. 33/A §. (1) bekezdésének hatályba lépésével és alkalmazásával kapcsolatosan utaltak a Fővárosi Ítéltábla 13.Gf.40.432/2008/2. számú határozatára. Kifejtették, hogy a cég tevékenységi köre az üzletrészek értékesítését követően megváltozott, az azt követő üzletpolitikáért a korábbi tagok nem felelhetnek és az sem állapítható meg, hogy az I.r. alperes által elmulasztott bejelentési kötelezettség és a cég későbbi fizetéseképtelensége között bármilyen okozati összefüggés lenne. A felperes a Gt.296. §-ára alapított keresete körében nem bizonyította a jogszabály által megkívánt együttes feltételeket. A hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezési kérelem az alperesek

szerint azért is megalapozatlan, mert a szakértői bizonyítás valamennyi rendelkezésre álló adatra kiterjedt, további adatok felderítésére nincs lehetőség.

Megítélésük szerint a javukra megállapított perköltség összege nem eltúlzott. Az a kifejtett tevékenység időszükséglete alapján is elérné a megállapodásban foglalt összeget. A másodfokú eljárásra irányadó megállapodás alapján kérték az ügyvédi munkadíj megfizetésére kötelezni a felperest.

A III.r. alperes fellebbezési ellenkérelme az ítélet helybenhagyására irányult.

A felperes fellebbezése az alábbiak szerint nem megalapozott.

A megyei bíróság a jogvita eldöntéséhez szükséges körben lefolytatta a bizonyítási eljárást, a peradatok okszerű mérlegelésével helyes tényállást állapított meg, a keresetet elutasító döntése megalapozott, annak indokait azonban az ítéletábla részben – a fellebbezésre tekintettel – kiegészíti, illetve az alábbiak szerint módosítja.

A megyei bíróság helyesen foglalt állást akként, hogy a Cstv. 33/A §. rendelkezéseinek az I. és II.r. alperesekkel szemben való alkalmazására a perbeli esetben nincs jogszabályi lehetőség, mert bár a 2006. évi VI. törvény 20. §-ának rendelkezése a 2006. július 1. napjától hatályos felelősségi szabályokat az ezt követően indult eljárásokban alkalmazni rendeli, ugyanakkor az I. és II.r. alperesek által 2006. július 1. előtt tanúsított magatartás tekintetében az 1987. évi XI. törvény 12. §. (2) bekezdésének jogelvi szintű rendelkezése az alkalmazását kizárja. Az I. és II.r. alperesek, mint az adós vezető tisztségviselői által 2006. július 1. előtt tanúsított magatartására tehát a Cstv. 33/A §. szerinti kártérítési felelősséget megállapító jogszabályi rendelkezése nem alkalmazható.

A fentebb kifejtettek értelmében azonban érdemben kellett állást foglalni a III.r. alperes, mint vezető tisztségviselő kártérítési felelőssége tekintetében, aki ezen tisztséget jórészt a 2006. július 1-jét követő időszakban töltötte be. Minek után megállapítható, hogy a III.r. alperes sem tett eleget az adós éves beszámolója külön jogszabályban meghatározott létbe helyezési és közzétételi kötelezettségének, így tekintetében a Cstv. 33/A §. (2) bekezdésének jelen perben irányadó rendelkezése szerint vélelmezni kell, hogy ügyvezetési feladatait a III.r. alperes nem a hitelezők érdekének elsődlegessége alapján látta el. A III.r. alperes kártérítési felelősségének megállapításához azonban a Cstv. 33/A §. (1) bekezdése értelmében további konjunktív feltételek bizonyítására is szükség van, ezek bizonyítása a Pp. 164. §. (1) bekezdése alapján a felperes kötelezettsége. Ennek keretében - ahogy az elsőfokú bíróság ítéletében helyesen rámutatott - a III.r. alperes felelősségének megállapítása körében a felperest terhelte volna annak bizonyítása, hogy mikor következett be az adós fizetéképtelenséggel fenyegető helyzete, a III.r. alperes vezető tisztségének ideje alatt milyen mértékű vagyonsökkenés állt be az adós vagyonában. Az ítéletábla az ezzel kapcsolatos jogértelmezési álláspont tekintetében kialakult bírói gyakorlat körében utal a Legfelsőbb Bíróság Gfv.X.30.047/2011/3. számú ítéletére.

A peradatok azonban nem teszik lehetővé annak ítéleti bizonyossággal való megállapítását, hogy 2006. április 10. után történt-e, bekövetkezett-e, s ha igen, úgy milyen mértékű vagyonsvész az adós vagyonában. A perben beszerzett alapszakvélemény, majd annak szakértő általi módosítása sem igazolja a 2006. április

10-ét követő vagyronvesztést, illetőleg annak mértékét, mindemellett a felperes állítása szerint is erre 2006. április 10-ét megelőzően került sor.

A fentiek miatt az elsőfokú bíróság megalapozottan utasította el a III.r. alperessel szemben előterjesztett keresetet.

A megyei bíróság az I.r. alperessel szemben az 1997. évi CXLIV. törvény (Gt.) 292. §-ára alapított keresetet azon okból utasította el, mert az I.r. alperes tagsági jogviszonya a gazdasági társaságban még annak felszámolás alá kerülése előtt megszűnt, így a többségi irányítást biztosító befolyás bejelentésének elmulasztása miatt az I.r. alperes felelőssége nem állapítható meg. Az ítéletábla az elsőfokú bíróság ezen okfejtésével maradéktalanul egyetért, egyúttal rámutat arra, hogy ez a jogértelmezés a Gt. 296. §-ára alapított kereseti kérelem – további érdemi vizsgálat nélküli – elutasítását is megalapozza. Az uralkodó tagnak az ellenőrzött társaság tartozásaiért való Gt. 292. §. (1) bekezdése szerinti objektív, továbbá a 296. §. (1) és (3) bekezdése szerinti szubjektív alapú felelőssége csak akkor áll fenn, ha tagi minősége a felszámolás kezdő időpontjában is fennállt. Ezen jogszabályi rendelkezések szövege – nyelvtani értelmezésük mellett – nem utalnak korábbi tagok felelősségére és a szabályozás személyi hatályának fentiek szerinti értelmezését támasztja alá az is, hogy a jogalkotó a vagyoni hányadát a felszámolási eljárás megindítását megelőzően átruházó volt tag felelősségét a Cstv. 63/A §-ában - a Gt. 292. és 296. §-ában foglaltaktól eltérő - önálló szabályozással rendezte.

Az I.r. alperes a vagyoni hányadát még a felszámolási eljárás megindítását megelőzően elidegenítette, így a vele szemben előterjesztett kereset a Gt. 292. és 296. §-a alapján nem megalapozott.

A felperes az elsőfokú eljárás során az alperesek felelősségének megalapozására irányuló nyilatkozataiban többször kiemelte, hogy a fizetéseképtelenséget eredményező helyzet miatt döntöttek az I. és II.r. alperesek 2006. áprilisában az üzletrészeik elidegenítéséről (22. és 29. számú előkészítő irat).

A Pp. 3. §. (2) bekezdése értelmében a bíróság a fél által előadott kérelmeket, nyilatkozatokat nem alakszerű megjelölésük, hanem tartalmuk szerint veszi figyelembe.

A polgári peres eljárásban nem érvényesül a jogcímhez kötöttség elve. A kereseti kérelem tartalmát tehát nem a megjelölt jogcím, hanem a bíróság döntésére irányuló kereseti kérelem és az ennek alátámasztásául felhozott tényállítások együttese határozza meg. A fentebb kifejtettekre figyelemmel az ítéletábla – az alábbiak szerint - az I.r. alperessel szemben az adós tartozásaiért való korlátlan és teljes felelősség megállapítására irányuló kereseti kérelmet tehát a Cstv. 63/A §. rendelkezései alapján is vizsgálta.

A Cstv. 63/A §. 2006. július 1-jét megelőzően hatályos rendelkezése szerint a hitelező kereseti kérelmére a bíróság megállapítja, hogy a felszámolási eljárás megindítását megelőző 5 éven belül vagyoni hányadát átruházó volt tag (részvényes) korlátlanul felel az adós ki nem elégített kötelezettségeiért, kivéve, ha bizonyítja, hogy a vagyoni hányad átruházásának időpontjában az adós fizetőképés volt, a vagyronvesztés csak ezt követően következett be, illetve az adós ugyan nem volt fizetőképés, de a tag (részvényes) az átruházás során jóhiszeműen járt el. A perbeli esetben az I.r. alperes a fenti jogszabályi rendelkezés hatálya alatt a felszámolási eljárás megindítását

megelőző 5 éven belül ruházta át vagyoni hányadát. Ezen rendelkezés azonban 2006. július 1. napjától hatályát veszítette, akkortól a vagyoni hányad rosszhiszemű átruházása miatti felelősség megállapításának eltérő szabályai vannak hatályban, melyek hatályba léptető rendelkezése (2006. évi VI. törvény 20. §) az ezt követően indult eljárásokban ezek alkalmazását rendeli el. Az újabb szabályozás tartalmára figyelemmel (mely a kihirdetését megelőző időre nem állapít meg kötelezettséget és nem nyilvánít valamely magatartást jogellenessé, hanem a felelősséget inkább szűkíti) ezen hatályba léptető rendelkezések alkalmazása – szemben a Cstv. 33/A §. alkalmazását előíró jogszabályi rendelkezéssel – nem ütközik az 1987. évi XI. törvény 12. §. (2) bekezdésében foglaltakba. Ennél fogva a Cstv. 63/A §. 2006. július 1-jét megelőzően hatályos rendelkezésének az I.r. alperes 2006. július 1. előtti magatartása tekintetében való alkalmazhatóságát a perbeli esetben a 2006. évi VI. törvény 20. §-ának rendelkezése kizárja azzal, hogy a 2006. július 1. után indult eljárásokban (tehát jelen perben, illetve az adóssal szembeni felszámolási eljárásban is) már a 2006. július 1-jétől hatályos rendelkezések alkalmazását írja elő. Utóbbiak ugyanakkor csak abban az esetben teszik lehetővé a vagyoni hányad rosszhiszemű átruházása miatti felelősség megállapítását, ha – az egyéb konjunktív feltételek megléte esetén – az adós ellen megindított felszámolást cégbírósági megszüntetési eljárás előzte meg. A perbeli esetben az adóssal szemben ilyen eljárás ugyanakkor nem került lefolytatásra.

A fentebb kifejtettek szerint az I.r. alperesnek mint uralkodó tagnak az adós ki nem elégített kötelezettségeiért való felelőssége a Cstv. 63/A. §-a, tehát a vagyoni hányad rosszhiszemű átruházása miatti felelősségre irányadó rendelkezések alapján sem állapítható meg.

Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság alappal mellőzte az I. és II.r. alperesekkel, mint vezető tisztségviselőkkel, továbbá az I.r. alperessel, mint uralkodó taggal szemben előterjesztett kereseti kérelem további érdemi vizsgálatát, így a bizonyítási eljárás jelentős mértékű kiegészítésének szükségességére alapított – az ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló – fellebbezési kérelem nem megalapozott, csakúgy, mint kereseti kérelem tekintetében, hisz a kifejtettek szerint a megalapozott döntéshez további bizonyítási eljárás lefolytatására nem volt szükség.

A III.r. alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelem eldöntéséhez is rendelkezésre álltak a szükséges peradatok, így a keresetet e tekintetben elutasító ítéleti rendelkezés hatályon kívül helyezésének sem voltak meg az eljárásjogi feltételei.

A kifejtettek miatt az ítéletábra a Pp. 253. §. (2) bekezdése alapján az alperesekkel szembeni keresetet elutasító ítéleti rendelkezéseket a perköltségviseléssel kapcsolatos rendelkezésekre kiterjedő hatállyal helyben hagyta.

Kiadó: